

IN DE REGIO

Nieuws, bedrijfspresentaties, reportages en interviews uit **Midden-Nederland**

Op zoek
naar Veluwe
voorouder

Utrecht denkt na
over toekomst
van het fietspad

Jubilerend
oorlogsmuseum
krijgt DigiLab

Tussen zoeken en vinden

Maarten Dijkstra

Stamboomonderzoekers die op zoek zijn naar hun Veluwe voorouders, een provincie die op zoek is naar het veilige fietspad, een oorlogsmuseum dat op zoek is naar mogelijkheden om het 75-jarig bestaan te laten inslaan als een bom en een evenementenbedrijf dat op zoek is naar een nieuwe bestemming voor Vlieg-basis Twente – probeer daar maar eens een rode lijn in te ontdekken... Nou, iedereen zoekt dus iets. Hoewel, dat klopt niet helemaal: drie van de vier hebben namelijk al gevonden. De stamboomonderzoekers vonden –vaak met hulp van de Vereniging Veluwe Geslachten– al snel een paar interessante voorouders. Het oorlogsmuseum vond een manier om in het jubileumjaar te knallen: met een expo over legendarische, geallieerde jeeps en met een paviljoen over D-day en de Atlantikwall. En Tim Lammers van KiBeCo vond een invulling voor Vliegbasis Twente: een camping met een klim- en klauterbos, een skelterbaan, een escapekist en speurtochten naar ontsnapte soldaten en codes. De enige partij die nog steeds op zoek is, is de provincie Utrecht. ‘Smurfenpaden’ losten het probleem van de smalle en drukke fietspaden helaas niet op. Nu moeten fietsstraten en boomveren soelaas bieden. Op basis van de resultaten van de andere drie zoekers is er gelukkig hoop: zoeken blijkt meestal tot vinden te leiden. Dat is goed nieuws voor consumenten die nu, in een periode waarin meer mogelijk is, niet lang hoeven te zoeken

naar een leuke dagbesteding: Oorlogsmuseum Overloon en Campground Vliegveld Twente hebben hun poorten wijd open staan. En de provincie Utrecht? Die nodigt ondanks alles iedereen uit om in Midden-Nederland te komen fietsen. Houd alleen wel rekening met elkaar: ‘gewone’ fietsers, mountainbikers en e-bikers.

Speuren naar Veluwse familieverbanden van honderden jaren terug

pagina 8

Utrecht worstelt met smurfenpad, boomveer en fietsstraat

pagina 16

Oudste oorlogsmuseum van West-Europa bestaat 75 jaar

pagina 24

Advertorials

De Roos Opleidingen 7 | Van Lienden
en Kooistra Accountants 15 | Zon en
Woning 33

Advertenties

Wielink Websolutions 2 | Van Om-
meren Financieel Adviesbureau
6 | RT Stoffenboetiek 10 | Treur
Begravenisonderneming 10 | Chris-
tenen voor Israël 10 | Imminkhuizen
Metaaltechniek 12 | Slaapidee 12 |
Bestratingsweb.nl 14 | Exclusieve
Dakterassen 14 | Jeugdbond Gerefor-
meerde Gemeenten 18 | Modehuys
Den Horsten 20 | Aquacomfort 20 |
De Wilcon 20 | Van Leeuwen Auto's
en Boten 22, 23 | Van Harberden Ac-
countants en Adviseurs 24 | Autobe-
drijf Gebr. Morren 25 | Steenberg
Wand- en vloertegels 28 | Bruidshuis
't Koetsje 28 | De Zorgschuur 28 |
Barneveldse Techniek Opleiding 30
| Swype 32 | Erdee Media Groep 32
| Soof Meubels 34 | Fiscount Loon-
service 35 | Thomassen Metaalbouw
B.V. 36 | Machinefabriek Kleijer B.V.
36 | Oude Ambachten & Speelgoed-
museum 37 | Schouten Autobedrijf
37 | Kees Van Asselt Begravenis-
ondernemer 37 | Van Driesten Bouw-
bedrijf 38 | Bloei Psychosociale
Hulpverlening 39 | Creative Home 39
| Meeuwis Nijkerk 39 | J. van Mourik
Keuken & Interieur 42 | Infra Plus 43
| Leertouwer 44 | Onder de Linde-
boom 45 | V.O.F. Garage De Waal 46
| Orgelmakerij Noorlander B.V. 47 |
CAPAS 48

Den 12 Novemb

V. Hendrik Wouters
 M. Grietje Aalberts
 S. Aalbert Melissen

in de
vlek

Den 19 Novemb

V. Coenelis Willemplem Schuurman
 M. Maria Oeamer
 S. Wilhem: obijt 29 dito

Lunteren

Den Selfden ditto

V. Aermen Hendriks
 M. Gerbrecht jansen:
 S. Hendrik

Lunteren

Den Selfden ditto

V. Jan Gysbertse van Otterlo
 M. Geertruij Metmans
 S. Jan Gysbertse jansen

Lunteren

Den 26 Novemb

V. Frans jansen
 M. Hendrikje Rijke
 S. Rijke

Lunteren

Den Selfde ditto

V. Gysbert Hendriks
 M. Bruinisse Hendriks
 S. Willemijntje

in t wold

Den 31 Decemb

V. Geurt Rutgerse
 M. Niesje Maanden
 S. Rutger

in t wold
op de
burgt

A. N. N. V.
 J 725

Den 7 jan.

V. Geurt Derkso Kilompy
 M. Maria Reijerse
 S. Gerritje

waite
Water

Den 14 jan.

V. Gysbert jansen
 M. Jantje Philipsse
 S. Maartje

Scherrenburg

Den 21 jan.

V. Evert Albertse
 M. Nelletje Wilhems
 S. Wilhem

M. Luntg

Den 28 feb.

V. Jan Hendrikse
 M. Jantje Otten
 S. Willemijntje

in t wold

Den Selfde ditto

V. Willem Jacobse
 M. Goosje Reijerse
 S. Hendrik

aarden
kerk

Den 7 maart

V. Reijer aarde
 M. Anneke Beertse
 S. Beert

in t wold
op de
bierden

Den Selfde ditto

V. Mo. Jochemse
 M. Aaltje Beertse
 S. Gysbet

M. Lunteren

Gerco Klopman (54) ging op zoek naar zijn voorgeslacht. beeld RD, Anton Dommerholt

Op zoek naar Veluwse voorouder

Van den Brink, Van Essen, Van de Kamp, Hoekert, Hoegen, Slijkhuis, Riphagen – de Vereniging Veluwse Geslachten biedt een schat aan informatie voor stamboomonderzoekers. Of je nu een echt Veluwse naam hebt of niet.

Jan Kas

Van de familiestamboom had zijn vader al de eerste generaties uitgezocht. „Eind jaren tachtig, toen de personal computer in opkomst was, had ik ook een genealogieprogramma op m'n pc staan. De paar honderd namen die mijn vader had gevonden, heb ik daar toen in gezet. Dat ben ik verder gaan uitwerken”, vertelt Cees de Jong. „Zes van de acht grootouders van mijn vrouw Lies en mij komen van de Veluwe, voornamelijk uit de regio tussen Ede en Ermelo. Rosendal en Rozendaal, Doornekamp, Van de Beek, Van de Bunt, Van Essen, Van den Brink, Bos zijn typisch Veluwse familiena-

men. Bij de Vereniging Veluwse Geslachten vond ik veel informatie die ik kon gebruiken.”

Dertig jaar later is De Jong voorzitter van de vereniging. Die richt zich op stamboomonderzoek van families die al sinds mensenheugenis op de Veluwe wonen of die er later kwamen wonen en door de Veluwe gevormd zijn. Voor de ruim 600 leden, in binnen- en buitenland, is een grote hoeveelheid genealogische informatie beschikbaar: een uitgebreide (digitale) bibliotheek en veel publicaties van doop-, trouw-, lidmaten- en begraafboeken van Veluwse plaatsen.

De vereniging begon in 1975 als Werkgroep Veluwse Geslachten. De leden behoorden tot de afdeling Gel-

derland van de Nederlandse Genealogische Vereniging en hadden een gezamenlijke interesse in genealogisch onderzoek naar Veluwse geslachten. Tien jaar later, in 1985, werd de VVG officieel opgericht.

Kerkboeken

De oudste stamvader die De Jong vond, Dirck Dirckse, leefde eind zeventiende eeuw in Putten. „Kenmerkend voor veel Veluwse families, ook de mijne, is dat de meeste voorouders op één plek bleven wonen. Het was op de Veluwe behoorlijk sappelen. Dagloners en boerenknechten waren geen mensen die in 1700 of 1800 veel verhuisden. Vaak waren ze aan een boerderij of aan grond gebonden. Dat betekent ook dat er in onze bestanden veel familieverbanden zijn. In mijn familie is een voorouderpaar van acht of negen generaties terug ook een voorouderpaar van mijn vrouw. Daardoor kunnen leden onderling veel gegevens uitwisselen en dus anderen met hun stambomen verder helpen.”

Vanaf 1810, toen de burgerlijke stand werd ingevoerd, zijn familiegegevens zonder problemen terug te vinden, aldus De Jong. „Voor de tijd daarvóór ben je vooral aangewezen op kerkelijke registers, op doop-, trouw-, lidmaten- en begraafboeken. Die proberen we voor onze leden zoveel mogelijk te ontsluiten. Het verschilt per plaats wanneer kerkelijke gemeenten met die registers zijn begonnen, maar met enig geluk kun je tot 1600 of 1650 komen.”

Nauwelijks achternamen

De bronnen zijn niet altijd even nauwkeurig. „Dan staat er bijvoorbeeld wel dat Jantje met Klaasje is getrouwd, maar niet altijd wordt vermeld van wie ze zoon of dochter zijn. En als er staat dat ene Gerrit, zoon van Hendrik, trouwt met Aartje, is niet altijd goed na te gaan welke

„Op de Veluwe kwamen vóór 1800 nauwelijks achternamen voor”

Hendrik. Dat is lastig voor de Veluwe, waar vóór 1800 nauwelijks achternamen voorkwamen.”

Boerderijen

Wie verder terug wil gaan dan 1600 heeft andere bronnen nodig. Onder meer van boedelscheidingen en voogdijschappen. „Maar een dagloner in een hutje had nauwelijks goederen. Dan ben je met een stamboom die teruggaat tot 1600 echt al heel ver gekomen”, zegt de VVG-voorzitter.

Een gunstige bijkomstigheid is dat veel boerderijen en gronden op de Veluwe lange tijd in bezit waren van de geestelijkheid, van kloosters in onder andere Elten, Paderborn en Prüm. De Jong: „Dat verleden van kloostergoederen of vrouwengoederen zie je nog terug in het landschap bij Voorthuizen, Nijkerk en Putten: niet verkaveld, met veel kleine perceeltjes. Documenten van die kloosters geven veel informatie over deze goederen, over wie er leefden en werkten, ook voor de verplichte afdrachten. Heb je mazzel en komen jouw voorouders van een van die boerderijen, dan kun je soms heel ver terug in de tijd, soms wel tot 1300.”

Hertog van Gelre

Een andere bekende grootgrondbezitter op de Veluwe was eeuwenlang de graaf of hertog van Gelre. Die

Trynke Elbertsen-Hoekstra (81). beeld RD, Anton Dommerholt

„Altijd erg nieuwsgierig”

Trynke Elbertsen-Hoekstra (81) is VVG-lid van het eerste uur. „Op mijn veertiende was ik al met stambomen bezig, Mijn moeder vertelde altijd veel over haar familie. Dat stimuleerde me tot onderzoek. Ik ben erg nieuwsgierig en wilde alles preciezer weten. Daarom was ik veel in archieven. Tegenwoordig kan ik alles met internet vanachter mijn bureau opzoeken.” Niet alleen haar eigen Friese voorouders, ook die van haar man bracht ze in kaart. „Alles

schreef ik op in multomapjes, alfabetisch op familienaam. Die nam ik mee naar de jaarlijkse contactdagen van de vereniging om gegevens uit te wisselen.” Weet ze nu zo’n beetje alles? „Het is nooit compleet. Je komt altijd weer wat tegen en ik ben nog altijd nieuwsgierig. Ik wilde bijvoorbeeld weten of minister Hoekstra familie van me is. Dat bleek niet zo te zijn. Interessant zijn ook de verbanden tussen families. Die zijn er op de Veluwe zeker.”

liet vanaf de dertiende eeuw veel woeste gronden op de Veluwe ontginnen. Zo zijn circa 880 zogenaamde herengoederen ontstaan. De Gelderse rekenkamer beheerde namens de hertogen de eigendomsrechten van deze boerderijen en landerijen. Die werden ook vastgelegd in documenten, die nu als bronnen voor stamboomonderzoekers fungeren.

Internet

Ooit telde de VVG duizend leden. „Dat was eind vorige eeuw”, aldus De Jong. „Bij alle genealogische organisaties zie je een terugloop. De vereniging heeft een ander karakter gekregen. In het verleden werd genealogie vooral beoefend door oudere, grijze heren die gepensioneerd waren en tijd hadden om overdag naar een archief te gaan. Dat was ook zo ongeveer de enige manier om aan informatie te komen. Je had een vereniging nodig om met anderen gegevens te delen. Op contactdagen gingen de boeken open. Nu is veel informatie digitaal beschikbaar. De hele burgerlijke stand kan ik met één druk op de knop binnenhalen. In de jaren tachtig en negentig zat ik veel zaterdagen in het archief in Arnhem. Daar ben ik al zeker vijftien jaar niet meer geweest: ik hoef er niet meer heen.”

Internet heeft stamboomonderzoek veranderd. „Iedereen kan nu op elk moment genealogie beoefenen. Ook veel jongeren vinden dat leuk, maar zij besteden er niet dertig jaar lang vele uren in de week aan. Daardoor is de binding met de vereniging veel minder dan vroeger. Je hoeft niet noodzakelijkerwijs lid te zijn om goed stamboomonderzoek te kunnen doen. Hele stambomen staan op internet voor het grijpen.

Ook vertrekken leden vaak na een paar jaar, omdat ze inmiddels de gegevens waarnaar ze op zoek waren, hebben gevonden. Willen we als vereniging onze leden behouden, dan moeten we meerwaarde bieden, met

„Soms werd een naam doorgestreept als het begraafgeld was betaald”

informatie die niet elders te vinden is.”

Witte vlek

Die meerwaarde geeft de VVG onder meer door transcripties van doop-, trouw-, lidmaten- en begraafboeken te maken. „Vrijwilligers verzorgen die. Dat luistert wel nauw en kan niet zonder lokale kennis. Onder Nijkerk, waar ik vandaan kom, valt bijvoorbeeld de buurtschap Holk. Iemand van buiten maakt van de letters ”ho” en de kriebel erna eerder ”Hoek” dan ”Holk”.

Verder is ”Regner” geen naam die in Nijkerk voorkomt. Dat moet dus ”Reijer” zijn.”

Het aantal publicaties van transcripties groeit. „Maar soms ontbreekt door brand of een andere oorzaak een boek. Dan mist er een hele generatie. Zo’n witte vlek is helaas niet te repareren, maar we proberen de publicaties van die kerkelijke registers zoveel mogelijk voor de hele Veluwe compleet te krijgen.”

Actief leverancier

Een actief leverancier van transcripties van doop-, trouw- en begraafboeken is Gerco Klopman (54). Hij beaamt dat het transcriberen soms lastig werk is en dat het lokale kennis vereist. „Het ene handschrift is beter leesbaar dan het andere. Soms kom je hanenpoten en kriebelschrift tegen, maar ondertussen heb ik zoveel ervaring met voor- en achternamen dat ik ze meestal wel herken. In het begin was dat moeilijker. In sommige boeken werd de naam van iemand doorgestreept als het begraafgeld was betaald. Dat bevordert de leesbaarheid niet.”

Ook Klopman werd lid van de vereniging doordat hij met eigen stamboomonderzoek was begonnen: naar de Klopmannen in Ermelo en daarvoor in Beekbergen en naar de familie van zijn moeder (Bokhorst) in Elburg en daarvoor in Kampen. Sinds 2014 transcribeert hij, „vanwege een fascinatie voor namen en geschiedenis. En ik help er andere leden mee.”

De laatste tijd ontsluit hij ook momberschapsverboringen: aktes van boedelinventarissen voor minderjarigen na het overlijden van een ouder. ”Momber” is een oude term voor voogd. „Het gaat daarbij om lange, juridische documenten. Daar haal ik alleen de namen en andere relevante informatie uit. Voor 1811 werden namen helaas wel verschillend geschreven. Dat blijf je tegenkomen. Ik schrijf de naam dan op zoals die genoteerd staat.”

VVG-voorzitter Cees de Jong. beeld Jan Kas

